

ХҮДВЭ-АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ БАЯР МЭНДЭ!

Бүхь оронудай пролетаринар, нэгдэгтэй.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-ий Обкомой,
БМАССР-ий Верховно Советэй
ба ВКП(б)-ий Улан-Удын
Горкомой орган

№ 271 (4083) 1942 оной ноябрин 15. воскресенье Сэн 15 мүнган

Манай колхоз ба совхозууд улад зон ба Улаан Армия эдээ хоолоор, анайлдбэрээ түүхэй эдээр мүн лэ үнэн сэхээр ба нарин хайнаар хангана. Манай орон болбол иимэ бүхэ ба эмхитэй тылтэй хэзээшье байгаагүй юм гэнэ мэдэрхэ хэрэгтэй.

И. Сталин.

Хүдөө-ажахын аймагай Выставкын зорилгонууд

Мүнөөдөр Баргажанай, Ярууны ба Ахын аймгуудта хүдөө-ажахын выставкэнууд нээгдэбэ. Гурбан үдэр үргэлжэлхэ эдэ выставкэнууд хадаа дайнай үеын ажалтай амжалта дэбжэлүүднэ тодо элээр тодорхойлон харуулха трибуна байхын хажуугаар саашадаа шэн зоригтойгоор тэмсэхэ, хүдөө ажахыда хүгжэлтын шэнэ эрид алхамууды туйлаха түлхисэ болжо үгэхэ эрэгтэй.

Сэрээгй 1942 он болбол малажлай ба газар тариалангай габшагай хүнүүднэ олошоруулба. Түрүүшүүлэй зэргэ Рызэн Гатабон, Дымрылов, Раднаева, Эрдынеев, Поляков болон бусад олон зуугаад гайхамшагта хүнүүдээр нэмэбэ. Эдэнэр эршэтэй эрлэхэ ажаллэй эхэндэ ябажа, социалистическэ хүдөө ажыхын хүгжэлтын тугые урагшань, илалта тээшэ мандуулан барйжа ябажа хүнүүд мүн.

Минэй хүдөө-ажахын амжалта хадаа үйлдэбэрин дэбжэлтэй сасуу ехэ. Сталин багшамнай үгээрнэ жэлэй үрэ дунгы гаргажа, советскэ хүнүүдэй сэхэ ба шанга ажаллы сэгнэхэ зуураа шигээжэ хэлэбэ: „Улад зоннай үлэмжэ шилжа, ношио бага тай, үлэмжэ ехэ жаяг заршамтай, сэрээгй ёһоор хүдэлмэрлэхэ һураһан, эхэ оройнгоо урдахи ба фронт дээрэ тэрээнигээ хамгаалашид болохо Улаан Армиинга урдах уялгая мэдэрдэг ойлгодог болонхой“.

Манай республикы эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд дайнай үеын засагдал бэхшээлнүүднэ гаталан дабажа, энэ хүдөө-ажахын жэлнэ урда-урданайхынаа үлэмжэ хайнаар үнэгэрэбэ.

Районно выставкэнууд болбол зүдхэсэтэй шангаар ажаллаһан хүн бүхэниин харуулха ёһотой. Дайн сэрээгй үедэ хүшэ хүлээбэ хайрлангүй, унтаха нойроо мартажа хэн ажаллааб, тэрэ хадаа выставкэнуудэй хүндэтэ хабаадагша болгодоно.

Минэй матаалта хүнүүдэй ажаллэй амжалта-ууд ба дүй дүршэлнүүднэ дэлгэрэнгээр харуулагдаха гадна, шагналаар тэмдэглэгдэхэ эрэгтэй. Районно выставкэнууды үнэгэрэхэ республиканскэ комиссын тогтоолой ёһоор нээжэ ба хоёрдохи шатны дипломууд бии болгодоно байна. Тэрэ шиг талчууды үнэхээрөө шиларжа гарһан хүнүүдтэ, колхоз ба ажыхынуудта олохо ябадал райнэсэвкэмуудай шухала зорилгонуудай нэгэниин болоно.

Выставкэнууды үнэгэрэхээр, хүдөө-ажахын түрүүшүүлэй зүблөөнүүд аймаг бүридэ үнэгэрэхэ ёһотой. Ажахын жэлэй ба выставкэнуудэй дүнгүүд энэ зүблөөнүүд дээрэ тобойсо харагдаха ба түрүү улад өөрингөө дүй дүршэлнүүднэ дамжуулан хэлэхэ болоно. Райнэсэвкэмууд болбол эрхим хүнүүдэй ажаллэй дүнгүүд болон аймгай хүдөө-ажахын саашан зорилгонууды тодорхойгоор ба ойлгосотойгоор өөрингөө хууданууд дээрэ толилоо эрэгтэй.

Мүнөө хүдөө нутагуудта хүн зоний эдибхи хэзээ-хэзээгэйхнэ үндэр дээдэ хэмжээдэ үргэгдэбэ. Аба Сталинэй этигэлтэ үгэнүүдээр зоригжуулагдаһан колхозно тариашад болбол Улаан Армидаа эдээ хоолой зүйлнүүднэ үшөө ехээр үгэхнэ эрмэ эгээжэ, шэнэ шэн габьянууды үзүүл хээр бэлэхэн байна. Урган ништын эдибхи, хүдлөөниин ударин толгойло, хүдөө-ажахын жэлнэ амжалта-тайгаар тусгэхэхэ, адуу малла садхалан ба дуулаангар ондо оруулха, тракторна парк ба хүдөө-ажахын эр зэмсэгүүднэ хуусаата болзолт хамгайг хайн шилартайгаар заһабарилха—гдэ бүгэдэ хадаа хүтэлбэрлэхэ эмхизургаанууд болон колхоз совхозуудай зайлашагүй шухала зорилгон мүн.

Хадаа выставкэнууд үшөө нээгдэдүүд байнаб, тэрэ аймагуудта түрүү хүнүүдэй туйлдланууды хүсэд дүүрэнгээр харуулха бүхэ бэлдэхэлнэ мэнэ һагар дуунаха шухала. Обком ба Совнаркомой тогтоолой ёһоор выставкэдэ хабаадагшаднэ шэлэжэ баталха, экспонатнууды шэлэхэ болон эмхидхэлэй бусад бүхэ асуудалнууды бүрин шийдэхээрлэхэ хуусаата болзол ноябрин 10-да тогтоогдоһоннэ һань, ношорхо удаарха ябадланууд выставкын үгөө мүнөө нээгдэхэ байхадань Сэлэнгын, Зикмелей, Түмхэнэй аймагуудта үзэгдэхэ. Р.й-выставкэмууд дутагдалнуудад дари усдахжа үргэн ништын дура зориг татажа тэдэниин шэн габьянуудтэ зоригжуулха, выставкэнууды бэлдэхэн нээжэ ариун улагтай.

Манай газетын мүнөөдэрэй номерто 1942 оной туршадл ургалга гаран эрхим хүнүүдэй зураг ба зүдхэсэтэ ажаллэй дүй дүршэл тунхаглагдаба. Эдэ эрхим хүнүүдтэ адылар эрлэхэ габшагайгаар эсэхэ сусахы мэдэнгүйдөөр ажаллагтын, нухэд колхознигууд!

Эсээ оройнгоо хүшэр хүндэ дайн сэрэг хэжэ байгаа үедэ дахар шангаар ажаллажа, социалистическэ хүдөө-ажахын амжалта дэбжэлтнүүднэ шигээжэ байһан түрүү хүчүүдтэ адылар ба солд.

Ассошиэйтед Пресс гэдэг американска агентствын корреспондентын асуудалнуудта нүхэр И. В. Сталинай үгээн харюунууд

Ассошиэйтед Пресс гэдэг американска агентствын московско корреспондент господин Кэссиди гэгшэ американска олонитые һонирхуулжа байгаа гурбан асуудалнуудта харюу үгэхнэ гуйжа ноябрин 12-ой үдэр СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй түрүүлгшэ нүхэр И. В. Сталинда бөшөгөөр хандаба.

Нүхэр И. В. Сталин болбол господин Кэссидиде доро дурсагданан бөшөгөөр харюусаһан байна габал:

„Господин Кэссиди! Ноябрьрин 12-ой үдэр эльгөөһөн Танай асуудалнуудта харюусаһаннэ хадаа:

1. „Африкада союзнигуудай хэжэ байгаа кампанин советскэ талаһаа ямараар сэгнэхэ байнаб?“

ХАРЮУ. Советскэ талаһаа энэ кампанида сэгнэлтэ үгэхэдөө союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэ-нүүдэй улам ехэ болохо байһынэ харуулан ба итало-немецкэ коалициин ойрын саг соо бутаржа унахын эхи табһан айхабтар шухала удхатай гайхамшаг ушарл гөшө гэжэ харана.

Африкадахи кампани болбол англо-американска хүтэлбэрлэгшэд шухала удхатай сэрэгтэй кампани эмхидхэхэ шадабаригүй гэжэ баталдаг скепигүүдэй бодомжолгы үшөө дахин буруушаана. Далай хүндлэн гатайжа, Хойто-Африкада десантнууды амжалтатайгаар буулгаха, Касабланһаа Бужа хүртэр үргэн ехэ территориян ба портууды түргөөр эзэлтэ болон Баруун тээхи сүл губида итало-немецкэ сэрэгүүднэ үй бута сохилгы шадамараар ябуулжа байһан иимэ айхабтар шухала сэрэгтэй операцинууды иматга эрхим зэргын эмхидхэгшэд бөөлүүлжэ шадаха байһандань ажаг хэжэ ханагданагүй.

2. „Советскэ Союзда түрилтэ хэжэ ябалалы багдаха тусаа энэ кампани али тухай ашагтай гөшөб, тинн Советскэ Союз саашадаа ямар туһаламжа хүлэжэ байнаб?“

ХАРЮУ. Советскэ Союзда сэхэ түрилтэ хэжэ ябалалы бага болгохо тусаа энэ кампа-

ниин үзүүлхэ ашаг туһань хэр зэргэ байһан тухай хэлэхнэ дары дээрэ үшөө эртэ байна. Зүгөөр, ашаг туһань бага бөшэ байха ба Советскэ Союзда түрилтэ хэжэ ябалалы нэгэ хэды шэнээн багдаха ябадал ойрын саг соо үзэгдэхэ байна гэжэ найдамтайгаар хэлэжэ болохо.

Гөбөшье, ушар удхань гансал энөөндэ бөшэ. Ушар удхань хадаа түбхын түрүүндэ Африкадахи кампани болбол сэрэгтэй довтолго хэжэ үүсхэлнэ манай союзнигуудай гарта шөлжэн оройннь харуулан байха тула, тэрэ хадаа Европодохи сэрэгтэй-политическэ байдалы англо-советско-американска коалициин туһада зороулан үндһөөрын хубилгана. Тэрэ хадаа осинг гүрнүүдэй системэдэ хүтэлбэрлэхэ хүсэн болохо гитлеровскэ Германиян этигэл хүндые бууруулжа, Европодохи Гитлерэй союзнигуудай урма зоригиень хухалжа залагайруулна. Тэрэ хадаа Францин бөһөлөгдөн байдал сооһоо гаргажа, Францин антигитлеровскэ хүсые гульдхан суглуулаад, Гитлертэ эсэргүү француска армие эмхидхэхын тулада база бии болгоно. Тэрэ хадаа Италине жагсаалһаа гаргахын тулада ба гитлеровскэ Германиян гансаардуулхын тулада услови бии болгохо үгэнэ. Эсэстээ, тэрэ хадаа Германиян ажабайдалай центрүүдтэ дүтэ шадар Европодо хоёрдохи фронт бии болгохын тулада аргаболомжо олгоно, тэрэ хадаа гитлеровскэ дарлалты халгаха илалта туйлаха хэрэгтэ шийдэхнэ удхатай байха юм.

3. „Түгэс илалта туйлаха ябалалы түргэхын зорилгоор, Зүүн зүгтэ советскэ довтолхын хүсэниин баруун зүгтэхи союзнигуудтай нөгдөлхэ ушар ямар байна гөшөб?“

ХАРЮУ. Дайнай болохо байһан бүхы үе соо Улаан Арми өөрингөө зорилгы ямараар дүүргэжэ байһандаа адылар, тэрэниин мүнөөшье эрхимээр дүүргэхэ байһандань хэжэ ханаһанайшье хэрэггүй.

Хүндэтэйгөөр И. СТАЛИН.
1942 оной ноябрин 13.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОО

Ноябрин 12-ой үдэшин мэдээсэл

Ноябрин 12-ой туршад манай сэрэгүүд Сталинградтай оршондо, Туапсеһэ зүүн-хойгуур ба Нальчигһаа зүүн-урдуур дайсаанда эсэргүү байлаанууды хэбэ. Бусад фронтнууд дээрэ амаршые ху-билалта болоогүй.

Ноябрин 11-дэ манай авиаци фронтын эдлэб уястогүүд дээрэ дайсаһан 5 артиллерийскэ батэ-рейн буудалгы, 10 өмнөтө пу-леметно ввр, 15 минометной буудалгы даража, түмэр харгын 2 составы хяа бала сөхө.

Сталинградтай оршондо дайсан болбол байдалда партиза в-дэриһан частьнуудта шөлөөр батэ-лэжэ, резервүүдэ асараал, городой оборонын бүхы участо-гууд дээрэ дахин довтолго хэбэ. Городы хамгаалашад гитлерове-цүүдэй олон тоото атаганууды тогтоон барьба. Зүбхэн нэгэ уча-сток дээрэ немецүүд туйлай ехэ гээлтэдэ орожо байгаа манай ор-роно худар 100—200 метр хүр-тэр хушууран орожо шагаа. Хой-то участок дээрэ манай частьнууд контрагана хэжэ, 400 метр хүр-тэр дайсаһине гөдөрлөнө намнаа. Зүбхэн энэ участок дээрэ байл-даһанай үедэ 200 шахуу немецкэ солдат ба офицер, 4 танк, 14 ехэ буюу, 16 мязомет вгы хэлдэн ба һомо хэрэгсэлтэй 2 снайд төх-лөгдөн байгаа.

Сталинградһаа баруун-хойгуур нүхэр Меркулэстэй комаанда доро ябаһан подразделени нэгэ һурын газарта байлаанууды хэжэ, хэ-дэн гэрнүүднэ немецүүднэ үл-дэн гаргаа. Дайсан болбол хэбэн

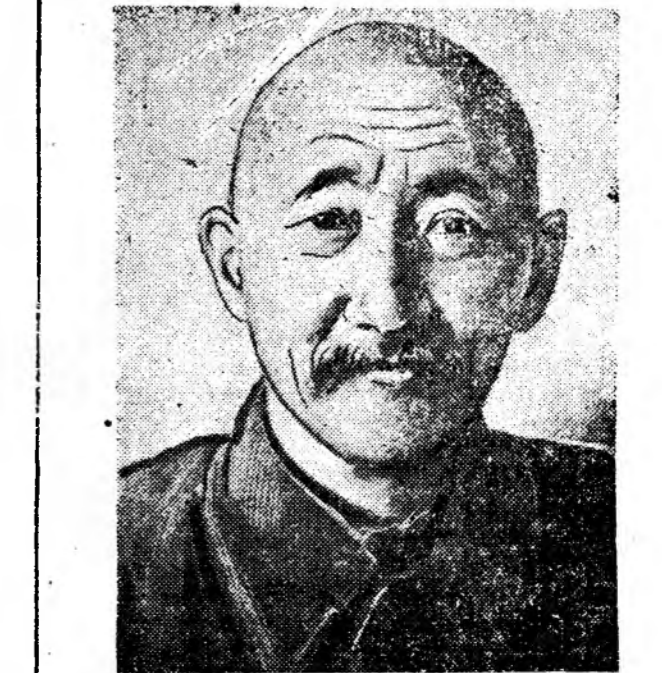
Карельскэ фронт дээрэ нүхэр Абдулалкавой комаанда доро яба-

һан бүлэг тагнуулашад дайсаһанай тьлдэ гараад, тэдөөртэ гэр гэн-тын сохилго хэбэ. Манай боевүүд 30 шахуу гитлеровцыне хюдаат, гээлтэдэ оронгүй өөрынгөө часть-да бүсажа өрлөн байгаа.

Советскэ партизануудай отряд һүчлэй үедэ фронтын дини тэшишэ ошохо ябаһан дайсаһанай түмэр харгын 2 ишелоннэ хажуу худар халаан унагааба. Тус ишелонуудай качин унахада 2 паровоз, 40 вагон вгы хэлдэн, 220 немецкэ солдат алагдаһан байна.

Немецкэ солдат Нерберг Мора-ниц гөшөөбэ, Иоганн Кулажж гэдэг нэгэ хүнд бөшөөд ябуулжа үрдегтэй бөшөгын олоо. Тэрэ бөшөг соогоо: „Бидэныне парти-занууд бөһөлнэ. Хүн алагдаһангүй нөгшнэ үдэр үгэрнөгүй. Үдэр үшөө тэсэжэ болхотой юм. харин һүнн гөшө ехэ зоболонтой бай-гаа. Үгэрнөгшө нөсөлдэ партиза-даһан манай пушкэ довтолгоо-һын. Тэдэнырей мангай байлдаа хэһөнһын һүчлээр бидэнар 20 солдадаа хүдөөлөө һөндө. Оро-дууд бидэныне тьлдэ хоёрдохид хай хэбэ баатай болгоо. Эндэ фронт дээрэхнэ орходошье аюултай хэбэртэй, юб гэхэдэ хэ-нэ хаана, ямар талаһаа дайса-һан довтолгоо байһаниинь мэдэ-лэгтэй юм. Бидэнар һүнн бүри хэблөлгө хүдөөлөөбди. Энээн дэ-рлэжэ ухаанаа алдажа болохоор юм“ гэжэ бөшөө.

Немецкэ-фашистска хара зоми-гууд Курскэ областтин „Краскэ Звезда“ артилиян колхознигууды шүһата муухайгаар хэлэбэ. Гит-

Зураг дээрэ: Хэжэны аймагай Энгельсын нөрөгжэтэ колхозой солото түмөршэ дэргаш Радна Батуев.

К. Вдовинагай фото.

Патриотическа дэбжэлтэнүүд

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Багша Сталин-тай түвхэтэ элдхэлнэ шудалан хэлсэлгэ гайхамшаг дэбжэлтэйгээр үнэгэрэгдэнэ байна. Аймагай бүхы колхозууд, олоборилгын эргельнүүд эмхизургаануудай митингүүд ба суглаанууд боломо, эндэ сашажа хэжэ бүтээхэ хүдэлмэрингөө түсэ-бнэ харгадан бодото уяланууды абанад.

Заганай семоний «КИМ» гэжэ колхозой бүхы бригаданууд, эвононууд дэргүү суглаан үнэгэрэг-дэбэ. Эндэ нүхэр Сталинэй дөмдлэе шудалан хэл-сэд байхадаа ажал дээрэ зүблүүлжэ бодото уял-ганууды абһан байна габал: таряа сохилгөө ноябрин 20 хүртэр, гүрнэдэ таряа тушаалһаа ноябрин 25 болгов тушаала дүүргэхэ ба бүхы малнуудта тобир тарганаар үблжүүлхэ гэбэ.

Аймагай центртэй олоборилгын комбинатта хамтын суглаан боломо, нүхэр Сталинэй элдхэл-нэ шудалан хэлсэхэ зуураа үлдэлээр эрид хай-наруулаада зороулан бодото уяланууды абанад. Уяланууды абажа зуураа социалистическэ мурь-сөндэ Заиграйн аймагай олоборилгын комбинатые уриба.

А. МАНГУТОВ.

Гурбан хүнэй орондо...

Иволгын МТС-эй слесарь, токар, тракторист ба комбайнерууд нүхэр Сталинэй түвхэтэ элдхэл-нэ шудалан үзэхэ зуураа ажаллантаа бүтээсые хоёр—гурба дахин дэбжүүлхэ, тракторнууды иматгал отлечи шаартаггаар заһабарилжэ, гар-гаха гэдэн уялга аһан байна. Суглаан дээрэ үгэ-хэлдэн бууран толгойтой үбэн нүхэр Рунушев илгээ хөөрөнэ.

— Манай арад хадаа эхэ орондоһон дөмдлөн тогуулашын дайрагачиһаар бута сохилгэ байһан юм. Мүнөө баатар Улаан Армиинэй эсэгэ оройн-гоо газар дайды дайсаһан үгэрнүүдээр дүүргэжэ ябаһа.

Агууһа Сталин манай хэрэгтэй үнэгтэ байһанда найдажа, гурбан эхэ зорилго бүхы арадай үрэ та-биһан байна. Архдай энэ зорилгонууды дүүргэ-хэл байха. Билэнар гүн тьлдэ үдэр һүнннэ мэдэн-гүй хүдэлмэрлэхэ ёһотойби. Инаг нүхэр Сталинэй табиһан зорилгонууды дүүргэлэ хадаа манай ажаллэй баатаршадһаа дуулиаха байһаниинь бил-дэн мэдэхэ ёһотойби. Минн хайнаар хүдэлмэ-риндэг байһаннэ буйталаа мэдэнэ. Би мүнөө гур-бан хүнэй орондо ахдөлмэрлэхэ.

П. ВИКТОРОВ.

Амжалтатайгаар үнэгэрэхэ

—Вождин хэлһэн сасэмэргэн гүнүүд бита-нэрые үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрлэхы урла-на.— гэжэ Суворовонто заводой хүдэлмэршэд 1942 оной ноябрин 6-ла болон Комсомелэй бай-рда заседни дээрэ хэлһэн нүхэр Сталинэй алд-халда зорюулагдаһан митинг дээрэ мэдүүлнэ.

Митинг дээрэ үгэ хэлһэн токар стахановец нүхэр Розенкинд нигэжэ хэлэнэ:

— Нүхэр Сталин болбол тьлдэх биленэрэй урдахи зорилго туйло доно хонороор хэлэбэ. Билэ-нар хүдэлмэрингөө тэмпы оло дахин дэбжүүл-хэ ёһотойби. Вождин урала ажаллэй үндэр бү-тээсын эрчим жэшөөнүүд харюусаа ёһотойби. Би болбол үшөө хайнаар хүдэлмэрлэхэ ба өөры-нөө һурагшалье тон богонихон болзор соо токарына хэрэгтэ һургаһаб гэдэн уялга бөө дээрэ дажа абанаб.

Митинг дээрэ нэгэн дуугаар абһан резолюци соонь нигэжэ хэлэгдэнэ: „Манай зорилго хадаа үбөлэй үедэжэ сулза-һабарилгы амжалтатайгаар үнэгэрэгдэ байна. Энэ зорилгөө нэрэтэй солотойгоор түлхэтэбди гэжэ бидэнар үгэжэ үгэнэбди.“

Б. АНШИН.

